

Gazet'a si Fóiea esse regulatu o data pe septemana, adeca: Martia. —

Pretulu loru este pe 1 anu 10 f., pe diumelate anu 5 f. austr. inl'intrulu Monarchiei.

GAZETA

Pentru tieri straine 7 f. 50 cr. pe 1 sem., si 15 fr. pe unu anu. Se prenumera la tóte postele c. r., cum si la toti cunoscutii nostri DD. corespondinti. Pentru serie „petit“ se ceru 8 cr. val. austr.

TRANSILVANIAI.

Monarchi'a Austriaca.

Tripartitulu lui Stefanu Verböczi.

Asia se chiama acea carte séu condica de legi, séu pe slovenesce „Pravila,“ dupa care in Ungari'a si in tierile odinióra cu dens'a impreunate se judecara totu felulu de cause civile si criminale pana la an. 1848.

Locuitorii romani din Brasiovu se rugá si dechiará in o petitiune a loru naintata in dílele trecute la locurile mai nalte, cá romanii se fia scutiti si aparati de restaurarea condiceii de legi, care se numesce decretulu tripartitu alu lui Verböczi. Atat'a in sa nu este de ajunsu, ci romanii sunt datori atatu catra sine insii, catu si catra potestatea legala a descoperi tóte acele cuvinte séu temeuri, cate'i facu pe densii cá se se infióre de restaurarea aceluor legi Verböcziene.

Este adeca usioru a dice: cutare lege nu este, buna, séu ca cutare a fostu odata buna, eara acuma nu mai corespunde scopului; se vedemu in sa pentru ce nu? In privint'a aprobateloru si compilateloru transilvane ne a fostu fórté usioru ale dechiará de rele si chiaru periculóse, pentruca, precum amu vediutu din cativa Nri de mai nainte, in aceleasi fusese decretata mórtea nationala si morala a natiunii celei mai numeróse si acelei mai supuse la portarea tuturor sarcineloru acestei tieri; ce potemu in sa dice in contra Tripartitului, carele pentru iuristii patriei nóstre a fostu aprópe aceea ce mai este in ca Alcoranulu pentru mohamedani.

Pentrucá se simu drepti in judecatile nóstre cu privintia la oricare condica de legi, se cere neaparatu, cá se aseultamu de consiliulu barbatiloru cum a fostu unu Montesquieu si se cercetamu cu deameruntulu celu picinu atat'a: care a fostu gradulu de cultura alu locuitoriloru cutarei tieri pentru carii s'au intocmitu legile, — apoi de care clasa de ómeni s'au tienutu chiaru legislatorulu séu legislatorii dela carii au esitu legile.

Aplicandu acésta regula din ambele puncturi-de-vedere la Tripartitului lui Verböczi, va fi preste putintia ca se nu ne convingemu pe deplinu, cumca acea condica de legi a fostu adeveratu bla stamu si afurisania pe Ungari'a, Transilvani'a scl.

Decretulu Tripartitu este o colectiune latinésca redigeata de fostulu protonotariu si mai tardiu palatinu alu Ungariei anume Stefanu de Verböcz, din o multime de legi si decrete de ale regiloru Ungariei, amestecata cu o multime de opiniuni pedante si barbare ale numitului redactoru, apoi sanctionata de regele Uladislau la a. 1514. — E preste putintia a percurge in colónele unui diurnalu spiritulu timpului si starea culturai cum a fostu aceea sub toti acei regi, dela carii s'au culesu Tripartitului; este in sa prea de ajunsu pentru scopulu nostru a repasi dela 1514 numai pe vreo 50 ani inapoi, adeca pana in dílele regelui Mateiu, pentrucá se ne facemu o icóna prea adeverata, in sa cu atatu mai fiorósa despre cumplit'a barbaria si crudine a secululu carele a nascutu pe Tripartitului Verböczianu.

Scimu bine ca in legile mai tardii ale Transilvaniei totu numai cam romanii sunt inferati cu delicatele numituri de barbari, hoti, furi, teciunari, ucigasi etc.

Se vedemu ce marturisescu documintele istorice despre celelalte natiuni si clase ale locuitoriloru, pentruca istori'a trebuie se fia cu totulu nepartinitóre in judecat'a sa.

Se incepemu cu nobilii:

Acestia erá mai anteu, in tóte timpurile fórté aplecati spre rebeliune in contra regiloru, pana candu regele Mateiu le dete de capu mai cá nici unulu inainte de elu; eara de pedepsele pe carele decre-

ta in contra loru se cutremura natur'a omenésca. — Pe la an. 1459 voindu imperatulu Fridericu a destroná pe Mateiu, se incercase a si face partita si aici in Transilvani'a. Nobilii, secuii si sasii se aduna la Mediasiu, innoescu juramentulu uniu nii loru, acum in sa deadreptulu asupra regelui, si facu legatur'a intre sine, cá oricine ar cuteza se mai tieni cu regele, se si pérda tóte averile, tóte privilegiile si — chiaru viét'ca, carea se i se platésca (la familia) numai cu trei denari *); totuodata se pregatescu la arme in contra suveranului. Ci vaivodulu Ioanu de Bozinu abate deocamdata pericolulu revolutiunii. Acum in sa ese Mateiu cu unu decretu, prin care atatoresce, cá omagiulu, adeca glób'a de bani care pana atunci fusese d'que s'ute fiorini pentru viét'ca unu nobilu ucisu, pe viitoru se fis numai 66 florini. (Verböczi Tripart. III. tit. 3.) — Acést'a era o grea umilire pentru boieri. — Acum boierii scornescu o minciuna despre mórtea lui Mateiu, alérga la Casimiru regele Poloniei pentru ajutoriu. Pe atunci vaivodu alu Ardealulu erá Batori, care in ca urá din sufletu pe Mateiu si dicea, ca numai de ar crepá regele, ca apoi va sci elu se aléga unu rege, alu carui perulu se fia totu in manile lui. Ci regele alla totu, suprinde pe nobili pana anu apuca se ia armele. Acestia i cadu la picióre; ci Mateiu ii prinde in numeru mare, demanda cele mai fioróse torturi asupra loru, adeca róta, tiépa, taietura in patru bucati, eara anume in Clusiu pune cá la cativa fruntasi se li se rupa carnea cu clesce arse 'n focu si asia portandu'i pe strate se i ucida, prin o mórte indelunga, amara si rusinatóre, eara pe partea cea mai mare o lipsesce de tóte privilegiile nobilitare si i reduce la conditiunea de tierani. — Totu asemenea o patira si cativa patricii sasi din Sibiu si Bistritia **).

Este unu, din dílele lui Mateiu proverbu patrioticu latinésca patratu in gurile carturariloru: Mathias obiit, justitia periit, Mateiu a moritu si dreptatea a peritu. Acestu proverbu nu póte avé altu intielesu, de catu numai cumca regele Mateiu nu cautá la persona si rang, ci pune se taie se spendiure si se traga pe róta ori in tiépa deavalm'a si fara diferentia; eara ca elu cu acea nepartiniture crunta si ar fi ajunsu scopulu, despre acést'a nici vorba nu póte se fia. Ce e dreptu Bonfiniu dice despre Mateiu, ca „a curatitu Ungari'a de barbaria . . . , ca a imblanditu moralulu sciticescu, a repasatu manin'a trufia, si ca elu celu dintaiu dupa Atil'a a facutu cá cerbicea cea tare a ungurulu se se scie supune si ascultá; ci regele Mateiu insuai a marturisu in vederea lumii in prefati'a la decretulu 6 din Corp. juris esitu catra capetulu vietiei sale, cumca tier'a intréga e plina de ucigasi, de furi, de lotrii, de predatori si teciunari; ca nu sunt siguri calatorii, nu fratele de frate, nici óspetulu de ospetatoru.

Asia éra pe timpul lui Mateiu carele a domnitu dela anulu 1545 pana la 1549. Cu catu a trebuitu se fia mai reu si mai infricosiatu in dílele urmatorulu rege Uladislau carele fiindu omu blandu, eara nu asia aspru necrutatoru ca romanulu Mateiu, in cursu de 25 1/2 ani catu a domnitu, mai virtosu nobilii ilu luasera cum dicemu noi in picióre, eara magnatii cei barbari isi batea jocu de elu, dicundu'i vaca si bou. Ce mirare deci, déca in intr'unu decretu alu acestui rege din a. 1514 sta, cumca facatorii de rele, hotii, furii, ucigasi, teciunarii s'au si mai imultitu. Esemplulu acelu nobilu unguuru a carui proprietate éra pe atunci orasielulu Teac'a in Transilvani'a nu e unicu in felulu seu. Acelu boieru isi prefacuse acelu locu de asilu, in care priimia pe toti criminalii cati potea scapa pana la elu. — O multime

*) In acelu seculu 200 denari facea unu fiorinu, de auru, adeca 1 galbinu,

**) Eder in observationibus criticis ad Felmerum dupa Bonfiniu, Thurociu in Vranciu.

alti nobili avea singur'a meseri'a hotiloru de codru si de drumuri. Ba se formau si societati intregi de nobili, carii tienea drumulu tergovetiloru pentrucá se'i despoie pana la pele, tocma precum se intempla pana astadi intre arabii dintre Damascu si Eufratu s. a. — Adeca ce e dreptu, nobilii Germaniei inca se portau intocma pe acele timpuri.

(Va urmá.)

De sub pétra Cozlei, 1. Dec. 1860.

Cu ce vreu magiarii se dobandésca pe natiunea romana, pentru sine ?

(Urmare din Nr. tr.)

Nu'si aduce aminte Halmágyi, cumca Tuhtum antaiulu principe magiario-romanu alu Transilvaniei, mai antaiu au coprinsu Silvania (sub numele acesta totudeauna se intielege comitatulu Crasnei, si al Solnocului de mediulocu) apoi de aci au tramisu pe Opafarcasiu de au exploratu puterile lui Gelu principelui romaniloru, si apoi de aci au intratu „per portas Meszesinas“ cu armata s'a asupra lui Gelu. — Apoi si acea o ignoréza, cumca mai tardiu necum se fie fostu Silvania parte intregitóre a Ungariei, ci din contra chiaru din Ungaria moderna posesiunile Principelui Minoru Mariu, comitatele: Marmatiei, Satumarelui, Biórei, Aradului, si celelalte, au fostu parti intregitóre a le Transilvaniei, despre ce ni e martora istoria. — Óre abusulu póte introduce dreptulu? póte a pumnului. — Óre Ungari'a pe cine au intrebatu candu au adusu articlulu XXI din 1832/6? séu dóra aci nu au fostu opu a se observare „audiatur et altera pars“? oi se mérga totu asia de noi fora noi? — Cine au intrebatu pe romanii locuitori din acele teritorie? —

Daca s'ar puté considerá Mesesiulu de graniti'a naturala pe de catra Silvania, dar' pe de catra comitatulu Zarandului, si pe de catra distriptulu Cetatei de pétra, care ar' fi graniti'a naturala? respunsu, pe de catra Zarandu nu se afla meta natural'a mai buna, cá Turnulu rosiiu, ér' pe de catra distriptulu Cetatei de pétra ar' fi Somesiulu pana pe la Clusiu si Gileu, atunci prin urmare partea nordica orientala si meridionala a Transilvaniei ar' fi se se incorpóre la Ungari'a si Transilvani'a, propria apoi ar' remané teritoriulu catu jace intre Mesesiu, muntii Huiedinului, si apa Somesiului. — Frumoasa intulare!

Dar' cu argumentulu despre beseric'a romano-catolica din Siumleulu Silvanu adusu, ce póte comproba D. deputatu? — Nemica, caci atunci Craiu-Doroltiulu din comitatulu Satumarelui fiindea in cele besericesci pana mai adaunadi s'au tenuity de Blasiu, ér' acum de Gerla — intregu comitatulu Satumarelui, ba si Marmatia, care asemenea se tiene de Gerla, ar' fi se se incorpóre la Transilvani'a, — Hatiegulu se tiene in cele besericesci de Lugosiulu Banatului, asia dara si in cele politice ar' debuí se se anecse catra Banatulu Temesianu séu acesta catra Ardealu.

E mai consecuentu cá importantulu numeru de romani din Ungari'a se se adauga la Transilvania, unde'si au si beseric'a, decatu cá pentru vr'o cateva miisióre de rom. catolici din partiumuri se se instraineze politicesce unu numeru $\frac{7}{8}$ parte, relativu infricosiatu mai mare de romani dela diecesea loru. E mai dreptu dara cá pucini r. catolici se se adauga la episcopatulu Transilvaniei, decatu totalitatea locuitoriloru sa se instraineze dela vatra strabuniloru loru si politicesca si besericésca, pentru ceea ce nu 'si voru bagá manile in sinu nici ai nostri, ci voru alergá la fontan'a dreptatii. — Bine ar' fi candu Halmágyi — cá unu fostu legislatoru — ar' patrunde pana atunci mai afundu, cumca alt'a e natura administratiunei eclesiastice, si alt'a a celei politice. —

Romanii, carii facu mai, séu tocma $\frac{7}{8}$ parti a locuitoriloru numiteloru trei comitate si unu distriptu — laolalta socotite — fiindu despoiatu pe acele timpuri de drepturile politice, si neformandu natiune politica, nu au fostu intrebati cu ocaziunea plasmuirei articlului XXI. dietale din a. 1832/6. — caruia pe atunci 'i s'au opusu chiaru si partea cea mai mare a magiiloru, — romanii dar' pe numitul articulu ilu priveacu de nula, si cu mici cu mari totu sufletulu — precum in contra uniunei Transilvaniei intregi cu Ungari'a, asia si in contra ori carei anecsiune, séu incorporatiune a numiteloru trei comitate si unu distriptu cu Ungari'a, — serbatoresce protesta, voru protestá, voru resiatá, si nici odata sub nici unu pretextu, séu conditione nu se voru supune Ungariei, nici voru primi orice legi al ei, nici voru cunósce o atare anecsiune. — Magiarii uniascase, incorporesese, inse noi un'a cu capulu ba.

Acestu objetu ar' puté fi objetu de discussiune a dietei mai deaprópe a Transilvaniei, daca in acea dieta — precum asia si debue — se voru aduná representanti din tóte trei nationalitatile, dupa numarul sufleteloru din fiesicare, pe basea cea mai largá, fora restringerea prin catu de pucinu censu a alegatoriloru originali, — alesi.

(Capetulu va urmá.)

Augsburger allgemeine Zeitung despre romanii din Transilvani'a.

(Incheiere din Nr. trecut.)

Chi se kontraçemé dn pçdine centinde esonda denznciatóre si veninósç a açeloré doi artíkçli.

Pretençionile romçniloré sçnt nekçmpçtate. Romçnií pçmai kçtç kçmpçneskç kç pçterçlç, earç dnkolo nç e nimikç de ei, la ei niçí avçziç, niçí indçstriç, niçí itçindç.

Limba romçnéskç nç e kapache niçí pentrx administraciune niçí pentrx leçionaciune.

Deçi dékç romçnií voré avea perçșinaperea ka se pretindç okçparea de postçri pçblie dçpç proporçiunea pçterçlç loré si ka limba loré dnkç se fiç diplomatikç, apoi așa çeva ar fi znç çe monotrxosç, kç kare romçnií si ar bate jokç de nacionalitate si de kçlçra znççriloré, sekçiloré si a casiloré.

Apoi earç kç dn adeççrç romçnií dn lokç se çérç pe oçma loré limba nemçéokç de limbç ofiçialç a administraciunii si leçionaciunii, ei fçkçrç znç lçkçrç pe mai avçitç: dnç çorçrç limba loré çea valaxç!

Deçi rogçve, nç kçmva statçlç si gçberçlç se ia dn bç-gare de sçmç znçle çereri ka açestea ale romçniloré! si çelalate. —

— Dn açestç tonç skriç deoç pçmitçlç korespondinte asçpra romçniloré. Dçpç açestea ełç se apçkç si de znççri, le çine si loré o lekçiune ka din katedra znçí daskalç din Birtemberga. Chi aççota nç e tréva póstrç, nç pe amestekçmç akolo znçde nç ne fçrçe óla.

Noi dntrçvçmç dnç çele nçzç aiçi ovservate: mai meriç óre a perde preçiosçlç timpç kç çertele açestçi soix de ómeni kç totçlç strikate?

Znç casç transilvanç observa dn „*Quartalschrift*“ din 6. Decembere f. 806 kç o neașteptatç paivitate, kç konpaciionali ei dnainte kç 10 ani aș çinçtç kç imperiçlç avçtriakç mai vçrçtoçç dn açelç temeix kç aș krezçtç kçmç kç avçtorixlç açelçiaș, adikç kç dnçlççirea de amploiçi nemçi dn Transilvania se va dntrçri elementçlç çerçano-çesekç, çí kç ei, casii, ç'aș dn-șelatç p ç dn açeotç pçivindç, dn kaxca kç prea ç'aș pçmçitç znçí pe ałçii dn kaxca kç ç'a eskatç dntrç ei kockçrindç si çérç pentrx postçri; prestea açeotç nemçi karií aș veniç dn çérç era de ałç relice, earç nç proteștançi ka casii „*fast liberall nichtç, als Rang, Gehalt, Diätenklasse, Uniform, Abancement, Reife-rausçalien und dergleichen mehr.*“

Minçnatç! Noi romçnií așa çeva pçmitç çérç pentrx pla pomç:

Çineçi minçte ómeni znçí, kç çérçta kare ç'a porniç de kçpçndç dn *Quartalschrift, Allgemeine Zeitung* si mai itçie nekatele pe znçde, dn kontra romçniloré, dnkç nç este ałç çeva, deçtç pçmai çérç pentrx pla pomç. Kçndç romçnií era se fiç atçta de gçzççii si gçri-kçskate, ka so nçzç dn programele loré limba nemçéskç dn lokçlç limbei loré nacionala, si așa se deçkidç tçççroré casiloré kare largá la totç felçlç de postçri si ranççri dn tóte Transilvania, earç romçnií çç se traçç la o parte ka si ççrçatçlç pçççrçç ałç lenei çelei fçzçmçso, atçnçi sçntemç sigçri kç nç eramç çç ne perdemç timpçlç niçí kç skriçerea açestçi artíkçlç, pentrx ka se demaskçmç egoiçmçlç çloré otçzççii de koteriç kçroré dn tóte viçça loré lea plçkçtç çç se dngraçie totç pçmai dn sçdóre a altorç; atçnçi nç se afla nimini ka çç ne amerindç kç vekixlç: „*man muß ihn ungeschädlich machen.*“ —

Dntr'açeaa itçidi çe Domniloré! Dékç vomç sta noi çç pe lçmçlç la çérç kç tóte ççrçalele si kç toçii vçzççtorii de postçri dnalte, atçnçi nç ne mai remçne de lokç timpç oure a ne kçzçta de trebile póstre dn lçzçtrç de konpçleçere, konçolidare si pçegççire metodikç pentrx reformele kçte ne așteptç ne paçiunea póstrç dntrçgç. Deçi dnçine voix, ka de aci painçe çelç mçlç pçmai kçtç se dnpreçistrçmç çimçlç oriçe dnvixçri, deçaimç, baçokçri, kaxçmnií, xçle ç'arç mai ivi prin ççrçalele alçora dn kontra paçiunii, earç dn dnçççte lçnçi se nç ne mai lçççmç, açarç pçmai de çinççriç kaxç, kçndç amç fi provokaçi fçrçmalç si tçççrea deotinatç ar potea se adçkç dn perikçlç eçistindça póstrç.

Aççdatç amç treççitç çç fimç mai lçnçi, pentrxkç çç kçpçștemç kç toçii, ka çe avemç se așteptçmç dela apççççtorii dntrççlç istorikç — si se kçpçștemç odatch dnkç si çoi mai konpççroșii optiçioti, kçmç kç açea plasç de ómeni nç potemç si niçí kç ne este çrtatç a dntrç dn niçí o perçtractare ççç mai bine tççççlç de dntrçri.

Gçizot, znçlç dn çei mai pçnçmçii ççrçadi de statç ai timpçlçlç póstrç zixç la znç lokç dn karte a titçlatç „*Istoria çiviliaçiunii,*“ kçmç paçiunii dnokma ka si pçrçonele dnçí aș

дрептъриле лоръ непрекративоре, аскура кърора нъ по̀те дикънѐ пи́чи зъѣ фелъ де диво̀елъ към амъ зиче негъцъторо̀екъ, ма̀и ласъ шѣ тъ, ма̀и даѣ шѣ еѣ, — дѣн каре нѣмѣни нъ аре дрептъ де а лъса нѣчи кътъ зъѣ фѣрѣ де макъ, дрептъри каре потъ фѣ кълкате, окълкѣоте, дптънекате, каро дпсъ тотъ дрептъри ретънѣ.

Асеменеа дрептъри аре шѣ на̀дѣнеа ромънъ. Бърва̀циѣ еѣ де шѣиуцъ о̀нт даторѣ а форма̀ла шѣ а респи́ка пе ачелеа дрептъри дп̀треци, нешѣрвате дп̀тръ нѣмѣкъ шѣ къ преци́зи́не о̀решкъм математѣкъ.

Еатъ ачѣста е принѣипѣлъ дъпъ каре дп̀ тимъри де кри́се ма̀ри на̀дѣна̀ле, преку̀м есте шѣ ачѣста де акъм, сѣнт а се компъне програме. Апо̀и есте къ тотълѣ алтъ чева, дѣкъ челъ ма̀и таре сѣѣ челъ ма̀и вѣклеа̀нъ денѣгъ то̀те сѣѣ врео парте дѣн дрептъриле на̀дѣниѣ; нѣчи зъѣи партикларъ дпсъ нъ̀и есте ертатъ фъръ пленѣпѣтѣнда солепъ, лзатъ дела на̀дѣнеа репрезентатъ дъпъ то̀те формеле а негодѣа шѣ къ атътъ ма̀и пѣцѝнъ а лъса чева дѣн дрептъриле непрекративоре.

Кътеза̀дѣ во̀и чеїлалѣ а фачс зна къ ачѣста? Нъ; къ аї воштриѣ дп̀ ачелъ моментъ ве дп̀фѣръ де трѣдъторѣ шѣ ве даѣ афаръ дѣн мѣжлокълѣ лоръ. Дп̀токма къѣва ромънѣ карѣи аѣ кътезатъ а форма̀ла пънъ акъм дрептъриле на̀дѣниѣ лоръ нъ аѣ потътъ зрѣма алтминтреа дѣн към аѣ зрѣматъ.

Во̀и дпсъ вредѣ а шѣти, къ ромънѣи нъ воръ скѣте нѣчи асѣдатъ нѣмѣкъ ла кале. Се по̀те. Къ то̀те ачѣстеа еѣ нѣчи пе зъѣи моментъ нъ воръ дп̀чета де а̀шѣ чере дрептъриле лоръ. О̀Копнеа с̀а лъпѣтатъ дела 1809 пънъ ла 1840 пентръ дрептъриле Ирландѣлоръ конпа̀ционалѣлоръ сеї; елъ асѣзѣи къшѣтѣга зѣа, еаръ мъне алѣа, ѐѣ лъъ пе кътъ і се да, нъ дп̀чета дпсъ нѣчѣдекъм а зиче: Нъ е дѣстълѣ, даѣне тотъ кътъ нѣ ое къвѣне дела Дамнезеѣ, дела раѣзи́не шѣ раѣзи́не. О̀Копнеа мареле а шеѣтѣ шѣ дп̀ темпѣдъ. Епѣскопълѣ Ма̀иоръ, прѣтопѣнълѣ П. Ма̀иоръ дпкъ аѣ шеѣтѣ дп̀ темпѣдъ, Георѣге Шѣнкаї а фостъ вѣгътѣ къ пълмѣ; метъриѣ комѣтетълѣи дела 1848 — афаръ пълмаї де зѣлѣ — дпкъ фѣсеръ то̀дѣ арънкадѣ прип темпѣде, апо̀и шѣ опрѣдѣи ка се нъ ма̀и дп̀требе дъпъ прѣчѣпеле пентръ каре аѣ фостъ вѣжокърѣдѣи, малѣратадѣ дп̀ фѣрадѣи прип темпѣделе мѣлѣтаре рѣсешѣи шѣ чѣвѣле чокоїешѣи дп̀ Принѣипате, дп̀ Бъковѣна шѣ дп̀ Трансѣлѣванѣа. Чѣи ачѣстеа фѣлѣзрѣи де темпѣде сѣнт пълмаї о глъшъ пе лънгъ темпѣда дп̀ каре ѣемъ шѣ сѣспѣнѣ пънъ акъм на̀дѣнеа дп̀трѣгъ —

Кавалерѣи ардѣленѣ дѣн Сѣлѣ. Quartalschrift шѣ шѣ Allgemeine Zeitung прип такѣтика къ каре дп̀шѣ реанъкаръ операѣи́нѣле лоръ стратеги́че пе къмпълѣ де лънтъ алъ пълѣлѣчѣтѣдѣи сѣмънъ фѣрте къ воръ се адъкъ лъкрълѣ аколо, ка дѣпъндъсе де дрептълѣ и́сторѣя̀къ ка оръѣлѣ де гардѣ, се скѣдъ пе ромънѣи дѣн къмпътѣ шѣ сѣї дп̀пѣнгъ ла есчѣсърѣ че ар потеа да челе ма̀и мѣнъпате прѣтесте шѣ окасіѣнѣи де а денѣга ромънълѣи нъ пълмаї дрептъриле, чѣи аерълѣ пе каре лѣ ресѣфълъ. Нъ аѣеа грѣжъ, dormi пълмаї пе аѣеа зреке. —

Къ то̀те ачѣстеа дѣкъ шѣтѣтѣи котерѣи ѣа къшъпатъ ка сѣ скѣдъ пе ромънѣи къ орѣче преѣдъ дѣн сѣрѣте, деа, сѣ шѣ черче порокълѣѣ.

Атѣта пълмаї къ ва фѣ пълкатъ де „новѣлеле“ пѣтерѣ аѣе ѣе-пѣлоръ пълѣлѣчѣтѣдѣи трансѣлѣване дѣкъ пе лънгъ чеа ма̀и дп̀кордатъ фатѣгъ тотъ нъ воръ скѣте нѣмѣкъ ла кале. Г. Б.

Antonu cavaleru de Schmerling.

Дп̀семпътатеа шѣ импорѣтанѣа фа̀улѣлоръ и́сторѣче аѣ денѣсѣ де къндъ лъмеа дела импорѣтанѣа шѣ солѣдѣтатеа де карактеръ алъ персоналѣтѣдѣлоръ че аѣ кондъсѣ на̀еа еѣенѣментѣлоръ продъкъ-то̀ре де асеменеа фа̀пте. Дп̀ моментълѣ де фа̀дъ, къндъ vedemъ, къ корабѣа отатълѣи асѣт. се аѣлъ дп̀кредѣнѣдѣтъ дп̀лънѣтръ кондъчѣреї зъѣи алтъ бърватъ де статъ, каре а шерѣтатъ то̀тъ дп̀кредѣнеа по̀пѣрълоръ прип солѣдѣтатеа сѣмѣментѣлоръ сале лѣбералѣ шѣ о̀мѣ-пѣсе шѣ дела каре се ашѣтѣтъ о еръ нѣзъ пентръ по̀пѣреле а̀с-триа̀че, аѣлѣмъ а фѣ фѣрте де лѣпсъ, ка се зрѣтѣрѣмъ карѣера лѣи де пълъ акъм, пентрѣка ое шѣтѣмъ жѣдѣка, кътъ дрепѣтате аѣ ѣер-манѣи а̀сѣтриа̀чѣи шѣ аѣеїа, карѣи шѣи а̀промѣтъ мѣнѣдѣи де а̀рѣѣ дела актѣвѣтатеа ачѣстѣи бърватъ.

Антѣнъ кавалеръ де Шѣмерлѣнг ч. р. конѣлѣарѣи актълѣлѣ ѝнтѣмъ, комѣндаторъ ordѣн. Леополдѣнъ, кавалеръ ord. маре дъче де Badenъ пентръ фѣделѣтате, се пълкъ дп̀ Виѣна — дп̀ 23. А̀вгъст 1805, (дп̀ врѣжѣта чеа ма̀и матъръ де 55 де а̀нѣ). Дъпъ абсолѣ-вѣреа сѣдѣелоръ дп̀трѣ дп̀ сѣрѣвѣдъ де отатъ шѣ дп̀ 1842 дѣвенѣ конѣлѣарѣи проѣнѣчѣалъ дп̀ А̀сѣтриа̀ де жоѣѣ. Дп̀ 1846 дп̀а̀нтъ ла постълѣ де конѣлѣарѣи де апелѣдѣи́не шѣ дп̀ 1847 фѣ а̀леѣѣ де статъри ка денътатъ алъ статълѣи де кавалерѣи.

Ка атаре пърѣсѣ сѣрѣвѣдълѣ статълѣи о̀пѣре а пѣтѣ лъкра ма̀и недѣпендѣнтъ, ешѣ ла лъмѣнъ ка кондъкъторѣи алъ партиѣѣи про-грѣсѣве, шѣ проѣктъ пентръ дѣета конѣлѣмъндъ дп̀ прѣмъѣвара а̀н. 1848 рѣнъмѣтълѣ шѣмѣорѣалъ дп̀ ко̀нѣтра чѣнѣсѣрѣї шѣ пентръ дп̀трѣдъчѣреа лѣберѣтатеї де преѣсъ. Дп̀ 13.

Марѣцѣ, ачѣста фѣ бърватълѣ, каре се дъсе дп̀ палѣтѣлѣ дп̀не-рѣтѣекъ шѣ деокопѣрѣи дѣрѣнгеѣле по̀пѣрѣлѣи, ачѣста — ка зъѣ а̀пѣтаго-пѣѣтъ конѣстанѣтъ шѣ векѣи алъ сѣстемеї лѣи Мѣттернѣхъ — мѣжлоѣи дѣмѣцѣїнеа ачѣстѣїа. Дп̀ А̀пѣрѣлѣо фѣ алътѣратъ ка бърватъ де дп̀кредѣне ла комѣтетълѣ де 17 иушѣ алъ фѣдерѣчѣнѣї ѣерманѣе дѣн Франкѣртъ дп̀ калѣтате де алъ доїлеа солъ, зѣнѣ авъ шѣ бър-ватълѣ по̀етръ I. Ма̀иорѣскъ ка солъ алъ Ромънѣмої окасіѣне а кънѣште прѣнѣпѣеле чеде лѣберале аѣе ачѣстѣи бърватъ, каре дѣмѣ-сѣпъндъ комѣтеле Koloredo прѣмѣи постълѣ де солъ преѣдѣлѣ ла фѣдерѣчѣне, шѣ дп̀датъ дъпъ ачѣеа мерсе ка денътатъ алъ Виѣнѣї ла дѣета ѣерманѣїеї импѣрѣале. Дп̀ 14. Ізлѣѣ фѣ денъмѣтъ де къ-тръ Архѣдъчеле Іоанъ, че ера адмѣнѣстраторъ импѣрѣїзѣи, де мѣ-нѣстръ импѣрѣалъ ма̀и дп̀тѣї де ѝнѣрѣне шѣ дп̀ 19. А̀вгъстѣ дъпъ ачѣса де естерне. Дъпъче дѣета ѣерманъ отърѣ дп̀ 5. Сѣпѣте-врѣ 1848 армѣстареа дп̀шѣ денъсѣ о̀фѣцѣлѣ дѣмпѣрѣнъ къ чеїлалѣи мѣнѣстрѣи, дпсъ зрѣмъ дп̀датъ катастрофа дела Франкѣртъ дѣн 18.—19. Сѣпѣтеврѣ шѣ еаръшѣ дп̀трѣ ка мѣнѣстръ шѣ дѣмѣсѣпънъ дп̀ Дѣѣемъврѣ.

Дп̀ А̀пѣрѣлѣ 1849 прѣмѣи а̀сѣпършѣ мѣнѣстрѣїзѣи жѣстѣїѣї дп̀ Виѣна, дп̀о̀з рѣдѣкъндъсе дп̀ Іан. 1841 конѣтѣлѣдѣїнеа импѣрѣалъ дѣн 1849 4. Марѣцѣ, елъ нъ ма̀и врѣ а сѣрѣвѣ, чѣ рѣмѣсе, ка де-пѣтатъ алъ статърѣлоръ дѣн А̀сѣтриа̀ де жоѣѣ. Ма̀и. Са тотъшѣ дп̀лѣ дп̀лѣдъ де прѣшедѣнѣте сѣнатълѣи ла кърѣеа сѣпрѣмъ де апелѣдѣїне къ ранъѣ де конѣлѣарѣи актълѣлѣ ѝнтѣмъ де статъ. Ка виѣнезъ къ-сѣторѣтъ къ о рѣнъмѣтъ пѣкторѣсѣ де флѣрѣ дп̀ а̀н. 1840, дъпъ 5 а̀нѣ аї късѣторѣїѣ рѣмѣсе вѣдъѣѣ къ 2 фѣте шѣ асѣзѣї е мѣнѣстръ де ѝнѣрѣне дп̀ локълѣ лѣи Голъховскѣи шѣ мѣнѣстръ де статъ, де-пъмѣтъ дп̀ 13. Дѣѣемъврѣ 1860.

Брашѣовъ. Ма̀и. Са ч. р. а̀н. къ рѣсолѣдѣїне дѣн 9. Дѣѣ. а дъръїтъ D. I. Франѣ Тѣраш, каре трѣче дп̀ пенѣсѣїне, кърѣеа де кавалеръ а ord. Франѣ Іосѣфъ.

— Комѣтетълѣ А̀банъѣѣр шѣ Земпѣлѣнъ аѣ прѣтестатъ дп̀ ко̀нѣтра ко̀нѣферѣнѣдѣї дѣн Стрѣїгонъ шѣ проѣѣкъ пе чеїлѣлѣте комѣтате се факъ асемѣнеа. —

Cronica straina.

Парѣсѣ. Аїчѣ се тотъ вѣжѣтъръ кавѣса Бенѣдѣїѣ дъпъ вѣрошѣра „Франѣ Іосѣфъ шѣ Ѐзропа“, каре деокопѣре, къ дп̀ прѣмъѣваръ а̀менѣпѣцъ зъѣ ресѣѣїс ѣвропѣанъ, дѣкъ нъ се ва дп̀пъка кавѣса Бенѣдѣїѣ прип реѣкъмпърѣре къ врео кътева сѣте мѣлѣїне; ва кѣаръ шѣ „Конѣтѣлѣдѣїнеа“ трактѣсъ кавѣса ачѣста тотъ дп̀ дп̀-ѣелѣсѣлѣ ачѣста шѣ спѣрасъ, къ мѣн. Шѣмерлѣнъ ва къмпънѣи лъ-крѣрѣїле алтминтреа дѣкѣтѣ ѣепѣр. Бенѣдѣкъ (комѣданѣтълѣ дѣн Бенѣѣїа.) —

Тотъ „Конѣтѣлѣдѣїнеа“ пълшеѣте мерѣѣ дп̀а̀нтѣе къ о̀бсѣрѣвѣчѣ-нѣле сале а̀сѣпѣра А̀сѣтриѣї шѣ а Бенѣдѣїѣ шѣ фѣїндъкъ жѣрѣна-лѣлѣ ачѣста е о̀фѣцѣлѣлѣ, лъкрълѣ дѣвѣне фѣрте сѣрѣѣсѣ шѣ а̀менѣпѣ-ѣѣторѣї. Дп̀ арѣкѣлѣлѣ алъ доїлеа адѣкъ скрѣїе „къ Франѣа нѣчѣ одатъ н̀а вѣгъѣматъ стѣнълѣдѣїнѣле пълѣї дела Вѣлафранка шѣ деаѣеа прѣїнде, ка ачѣлеа сѣ се дѣнъ неатѣнѣсе фа̀дъ къ еа. „А̀ста ва се зѣкъ“, зиче „Конѣтѣлѣдѣїнеа“, къ Франѣа, де ар венѣ орѣче ар венѣ а̀сѣрѣї, еа тотъшѣ нъ ва сѣѣрѣї о рѣлѣѣїтъръ о̀фѣнѣсѣлѣ а̀сѣпѣра Бенѣдѣїѣ, къче аїчѣ вѣне дп̀трѣѣареа де ѝнѣрѣселе еї: Еа нъ по̀те ко̀нѣѣде, ка фрѣнтълѣ колѣнѣлоръ де арматъ а̀сѣтриа̀къ еаръшѣ се кампѣзе дѣѣ стѣїдѣнѣї дела Грѣновѣле (о ѣетате дп̀ рѣсѣрѣтѣлѣ Франѣї къ 30 мѣи локъїторѣ ла пѣлѣле мѣнѣдѣлоръ де кътръ Італіа нѣмонѣтезъ). Аїчѣ е дп̀ жо̀къ о̀пѣреа еї, еа нъ по̀те ко̀нѣѣде, ка сѣ і се іеа дп̀дъръїтѣ че і се дъдъ де ѣзпъ ѣѣїе, рѣсѣлѣтѣлѣ дп̀вѣнѣѣреї сале нъ лѣ по̀те жѣртѣї п̀а̀чѣї̀нѣколо, ка апо̀и сѣ мѣртърѣїсѣскъ дп̀ фа̀ѣа лъмеї, къ сѣпѣеле фѣїлоръ сѣї а кърѣсѣ дп̀дѣшерѣтъ.“

Ма̀и денѣрте чеаркъ Фѣїеа меа о̀фѣцѣѣсѣ а ма̀и аръѣта, къ А̀сѣтриа̀ нъ по̀те ко̀нѣтра пе а̀жѣторѣї дела Рѣсѣїа̀ шѣ ѣерманѣїа, къчо лѣнѣа дела Мѣнѣчѣо (грѣнѣѣа де акъм дп̀трѣ А̀сѣтриа̀ шѣ Лѣмъбар-дѣїа) нъ е де лѣпсѣ пентръ а̀пърѣреа ѣерманѣїѣ, Вѣропа нъ е скъѣтѣлѣ фѣдерѣчѣнѣї ѣерманѣе, чѣ е пълмаї о сѣвѣїе дп̀дрѣпѣтѣтъ къ-тръ Італіа. Дп̀ зрѣмъ а̀промѣїте жѣрѣналѣлѣ меѣ, къ ва ма̀и рѣвенѣи дп̀тр̀алѣ арѣкѣлѣлѣ къ проѣѣнѣреа мо̀далѣїтѣдѣї пентръ о трансѣк-ѣїне, ад. о дп̀воїре пе ка̀еа пълѣї, пе каре о дѣїне преа де дѣрѣїтъ. —

Пълъ акъм се п̀рѣеа, къ Франѣа къ а̀пърѣреа рѣѣелѣї Франѣ прип флѣтъ де кътръ марѣ лъкръ пе мъна а̀лѣанѣїѣ по̀рѣѣче дп̀ ко̀нѣтра дп̀пътерѣїѣ Італіѣї; акъм дп̀сѣ прѣгътѣ ordѣнеа кътръ ко̀манѣанѣтълѣ Тѣпанъ, ка сѣ п̀рѣѣѣскъ по̀ртълѣ Гаѣтеї; Рѣсѣїа̀, Рѣсѣїа̀ шѣ А̀сѣтриа̀ дп̀датъ дп̀кърѣкаръ пе На̀пѣлеонъ къ проѣѣктѣрѣ, ка сѣ нъ шѣ рѣѣтрагъ а̀пърѣреа са де кътръ Франѣ ІІ. шѣ ачѣста прип фѣїлѣлѣ сѣ асемѣнеа се рѣгъ, ка ма̀каръ 2 лъпѣ о̀лѣ ма̀и скъѣѣѣкъ, къ апо̀и ва рѣешѣ къ рѣстѣѣрѣреа, А̀нѣліа дп̀сѣ про-тѣстъ, ка флѣта фрѣнкъ се нъ ма̀и дп̀неѣѣче маръша Італіѣї шѣ акъм то̀кма ое скрѣїе, къ нѣмонѣтезѣї бомбардѣръ Гаѣета дп̀фѣрѣ-

кошатъ дикътъ Францъ къ министрии аъ пъръсѣтъ палатъла шѣ с'а реграсъ дитр'яшъ зпгѣ docitъ de периколъла фокълаи, къ тоте, къ зичеа къ нъ ва пъръсѣ зидъриле Гаеѣи. —

Ла Италия бълъескъ лъкръриле дн секретъ. Артареа се континъ, шѣ ла Гаѣа ажънсѣръ тоте тънъриле шѣ мѣниѣнеа de бомбардаре пълъ ла 21. Деч. Франца дпсъ тотъ нъшѣ маѣ рѣтраѣ флота de аколо, шѣ рѣцѣле Францъ се аперъ къ червѣчѣ, ка кѣм ар авѣ спрѣжѣнъ de а пѣтѣ рѣшѣи. Гаѣа се бомбардъ аспрѣ.

Рѣцѣле Викторъ Емануѣлъ се афлъ тотъ дн Неаполе шѣ пѣне ла кале прѣгътириле пентрѣ парламентъла Италиѣи, каре ва примѣ дела министерѣ чолъ дитъзѣ проектъ спрѣ дѣсватере: декларация Италия de регатъ конститутѣ шѣ прокъмарѣа лѣ Викторъ Емануѣлъ de рѣце дитрѣѣи Италия.

Церманѣи консерватѣи шѣ роѣалистѣи с'афъ фъкътъ фокъ асвѣра брошѣреѣи пѣмѣте шѣ шѣ вѣдѣ не Хапѣвалъ ла Пѣртъ, дѣкъ с'ар маѣ адаѣде дпкъ шѣ Венеѣи ла попоръла ачелъ ресвоѣосъ шѣ револуѣионарѣ, зѣкъ еѣ.

Чѣтата de пѣтръ, 22. Деч. Неѣиндѣ дѣдатъ ка мѣлѣи алѣи а адъна шѣтирѣ дѣн азъите шѣ de прѣ страде спрѣ але дитр'яшѣи къ пѣвлѣкъ четѣторѣи, нъ амѣ датъ марѣ крѣзъмѣнтѣи зпорѣ фаѣте респѣндѣте de зпѣи дн адѣнсѣ маѣ алѣсѣ дн тѣмъзѣи нормале, къндѣ шѣтирѣ de ачѣсте афъ дѣтерѣсѣ пѣмаѣ локале; дар' дн тѣмъзѣи естраордѣнарѣи кѣм сѣнт акъм естѣ неапѣратъ лѣпѣ а асвѣла къ дндоѣтъ дпкордаре шѣ ла але маѣ лѣне шопѣтирѣ, пентрѣкъ еспѣриѣнда зѣлеѣ афъ адеврѣитѣ, къ шопѣтеле прѣсте ѡрекаре ва тѣмъшѣ се факъ фаѣте комплѣнѣте маѣ алѣсѣ лъкрѣрѣ de ачѣле, каре ерѣ алаатѣерѣи цѣ се пѣреа парадѣсе.

Аша се ворѣшѣте прѣ ачѣи ла поѣ дела зрѣкъ ла зрѣкъ, къткъ Есч. Дн. комѣте Емерѣкъ Мѣко прѣсѣдѣнтѣра гъвернѣлаи Транс. ѡ ар фѣ примѣтѣ сѣз ачѣа кондѣиѣне (непъндѣ амѣнте ла алѣе кондѣиѣнѣи) къ ла ѡрекаре ашѣмѣте мѣшкѣрѣи дн Транс. сѣ пѣтъ пѣвлѣка статарѣи.

Нъ афлъ de лѣпѣ а маѣ сѣзне къ ачѣсте шопѣте пѣте афъ прѣдѣсѣ дн тоѣи карѣи ле-афъ азъитѣ чѣа маѣ непълѣкътъ сѣмѣре; поѣ, карѣи шѣтѣмъ а прѣцѣи калѣтъѣле еминѣнте, патриѣистълаи шѣ паръла сѣмѣре de дрѣнтате а Есч. Дн. комѣте Мѣко, не афлѣмъ дн ачѣа посѣиѣне а нъ потеа да крѣдѣре ла ачѣсте шопѣте, ва дѣн контръ а прѣсѣзъне дела дѣцѣлѣчънеа Есч. Сале, къ астѣелѣи de кондѣиѣнѣи ар фѣ прѣсте пѣтѣнѣ дн тѣмъзѣи дн каре не афлѣмъ. Дар' дпсе de ар фѣ тотъшѣи чѣва адеврѣ дн ачѣле, атъчѣи амѣ трѣвѣи сѣ тѣртѣрѣисѣмъ къ кара пѣстрѣ патриѣ арѣ а дѣтѣмѣна непорѣчѣрѣи маѣи.

Шѣи дн контра кѣи сѣ се аплѣче ачѣлѣ дрѣнтѣ фаѣале? Рѣтѣнѣи афъ пѣзѣитѣ пѣлъ акъма ордѣнеа легале дн зпѣи модѣрѣ чѣ ле фаѣе ѡпѣре, нъ къ нъ ар аѣеа кѣссе дѣстѣлѣ de грѣле а се пѣлѣѣе, шѣи дн контра лорѣ а отрѣга чѣи къ дѣлѣшѣи прѣчѣпѣ къ адеврѣрата лѣбертате трѣвѣе сѣ фѣлъ дѣспрѣзнатъ къ лѣнѣшѣеа шѣ ордѣнеа пѣвлѣкъ, еар' вѣндекареа рѣпелорѣ лорѣ денѣнде deѣа денѣишѣ тѣмъзѣи. Зпгърѣи шѣ самѣи воѣеокъ амѣ рекъшѣтѣга перѣдѣтеле дрѣнтѣрѣи: — дѣчѣи къндѣ тѣте пѣцѣиѣле дѣн Транс. пѣзѣескъ ла дрѣнтѣрѣи пѣцѣионале, ѡре статарѣи фѣлѣсѣреарѣи кѣива? ва нъ. Да ар перѣклѣта проопѣритатеа пѣвлѣкъ; дѣчѣи поѣ дпкъ одатъ нъ крѣдѣмъ астѣелѣи de лъкрѣрѣи дпфѣикошате, чѣи воѣмъ пѣмаѣ а арѣта кѣм инициѣи ордѣнѣлаи пѣвлѣкъ дѣдрѣспѣескъ а дѣвѣнѣна вѣкѣрѣа пѣстрѣ пентрѣ пѣстрѣареа автономѣиѣи патриѣи пѣстрѣе комъне; пентрѣ ачѣа поѣ нъ потѣмъ прѣсѣзъне зпѣле ка ачѣсте дѣспрѣ ачѣлѣ марѣ вѣрѣватъ алѣ тѣртѣрѣорѣ, зѣкъ алѣ пострѣи алѣ тѣртѣрѣорѣ, къ поѣ крѣдѣмъ тѣре, къ ачѣлѣ марѣ вѣрѣватъ ва дѣцѣледе спѣритълаи тѣмъзѣи, шѣи елѣкрѣндѣ фѣрѣчѣреа патриѣи комъне къ инѣтѣвѣиѣи лѣберале, дн ачѣле ворѣ фаѣла шѣ рѣтѣнѣи рѣзѣмъ шѣ сѣзълѣ пѣцѣионалитѣи лорѣ, прѣ карѣа пѣрѣнѣиѣи поштрѣи атѣтѣ de тѣре ѡ афъ дорѣтѣ, еар' поѣ ѡ иѣвѣмъ тотъ аша de фѣрѣвѣнте ка комѣтеле Заѣ прѣ а са.

Еатъ ѡкасиѣнеа, дѣмпѣлорѣи компатрѣиѣи, а адеврѣи дѣпѣнтеа лѣи Дѣмънезѣи шѣи а лѣмѣи чѣвилѣсате къ воѣиѣи вѣпѣле рѣтѣнѣи, нъ дѣн ворѣе фѣртѣсе тѣгълѣтѣре чѣи дѣн фаѣте ворѣ вѣдеа дакъ рѣтѣнѣишѣ пѣте конѣта прѣ лѣбералѣитѣеа вѣстрѣ сѣбъ ва; еатъ конѣференѣиѣе прѣгътѣтѣре дн дѣцѣлескъ дѣпѣлѣиѣи дѣн 20. Окѣ. 1860 сѣнт ла зпѣшъ, ашѣтѣпѣтѣмъ къ перѣвѣдарѣ шѣи дпкордѣтѣ лѣварѣамѣнте, къ дн ачѣле сѣ трѣмъфѣе дрѣнтатеа, фѣрѣчѣреа комънѣи патриѣи, а фѣлѣкѣрѣи пѣцѣионалитѣи дн парѣте шѣи дн зрѣмъ фѣрѣчѣреа тѣртѣрѣорѣ. Окѣи тѣртѣрѣорѣ сѣнт дѣдрѣнтѣаѣи ла фаѣтеле чѣлорѣ доѣ вѣрѣваѣи маѣи, карѣи сѣнт пѣшѣи дн фѣрѣнѣеа патриѣи, поѣи зрѣмъ, деѣ чѣрѣлѣ, ка ачѣстѣ патриѣи комънѣи шѣи дн спѣчѣи рѣтѣнѣи, сѣ пѣтъ пѣтѣра прѣ ачѣшѣи доѣ вѣрѣваѣи лѣмѣнаѣи днтрѣ аѣи рѣценѣрѣтѣорѣ, дпкъ одатъ поѣ нъ крѣдѣмъ ачѣсте шопѣтирѣ; ашѣтѣпѣтѣмъ къ перѣвѣдарѣ фаѣте ѡдѣхѣнѣтѣре атѣтѣ пентрѣ тотъ патриѣа, кътѣ шѣ пентрѣ поѣи дн спѣчѣе. —

Поста зѣтѣмъ. Дн зрѣма чѣлорѣ пѣвлѣкѣте прѣи „Пѣсти Хѣрѣнокъ“, деѣларѣ дпкордѣрѣле емигранѣиѣорѣ de а вѣнѣи къ ѡстрѣи de кѣтръ Прѣнѣпѣте дн Зпгърѣа шѣ Арѣеалъ, дпчѣпѣрѣ а трѣче дѣн сѣкѣвѣте дн Прѣнѣпѣте тѣреѣ неѣдѣхѣнѣи, къ кѣте зпѣи пѣрѣдѣитѣ de инѣдѣлѣнѣте дн каѣлъ, къ аменѣнѣдѣрѣи, къ прѣсте ѡкѣртѣ се ворѣ дпторѣче къ ѡшѣтириле емигранѣиѣорѣ. — Амѣ вѣзѣтѣ дн Нр. тр. чѣле пѣвлѣкѣте дн кѣвѣса ачѣста дѣн Рѣманѣа шѣи поѣи крѣдѣмъ, къ гъвернѣлѣ Цѣрѣи рѣм. нъ ва лѣа лъкрѣлѣ ачѣста de вѣгатѣлъ, каре пѣте фѣи аменѣнѣдѣгѣорѣи шѣи лѣнѣшѣтеи интерне de аколо, шѣи каре маѣ арѣ мѣлѣге ексѣмпѣле дн истѣорѣи de трѣсте зрѣмѣрѣи пентрѣ поѣи ачѣи. — Акъм дпсѣ сѣсѣта армагъ дпш. къ тѣнърѣи ва маѣи ѡдѣхѣнѣ de вѣѣе de неѣвѣѣи инициѣе чѣлорѣ фѣикошѣи de аѣчѣи, карѣи маѣи ѡкорпѣрѣ, къ Зѣрнешѣтеи шѣи Брѣнѣнѣи с'ар фѣи арѣмѣндѣ, ка се деа пѣвлѣкъ асѣпра Брашѣовълаи; не къндѣи пѣмѣиѣи ѡвѣнѣг чѣи маѣи солѣиѣи ѡменѣи ѣвѣиторѣи de пѣче шѣи de легалѣтате. Шѣтидѣи de зпде афъ ѡтѣрпѣтѣ рѣзѣтѣчѣиѣи калѣмѣиѣаторѣи, къ рѣтѣнѣи дѣн прѣѣиѣрѣ с'ар рѣвѣла? Се крѣдѣиѣи, къ тѣтѣ кѣвѣса зѣче дптр'ѣ дппрѣѣиѣрѣе прѣадегалъ: Зѣрнешѣтеи, Брѣнѣнѣи, Тѣхънѣнѣи се дѣкларѣсѣрѣ прѣи протоколѣ, къ еѣи нъ ворѣ маѣи примѣи маѣи мѣлѣтѣи пѣчѣи ѡ пѣрѣпѣкъ дн лѣмъвѣ стрѣнѣ, дѣкѣтѣи пѣмаѣи дн лѣмъва рѣтѣнѣи, дн пѣтѣреа дѣпѣлѣиѣи дпшѣр., а егалѣи дѣдрѣнтѣѣиѣи, чѣе е вѣссеа дн ачѣеа дѣпѣломъ шѣи дн зрѣма емиѣселорѣи минѣист. de маѣи астѣтѣомъ. Дн зрѣма тарѣи ачѣстѣи ресѣмпѣчънѣи трѣмѣсѣрѣ Зѣрнешѣтеи скрѣисѣорѣиѣе ѡфѣи. дела прѣтѣзѣрѣ, дн канълѣ кѣрѣиѣа се афлъ зпѣи сѣсѣ, дѣдрѣнтѣ, къ кѣвѣпѣтѣ, къ ѡ комънѣи рѣтѣнѣи трѣвѣе сѣ се респѣктезе дн дрѣнтѣлѣ еѣи. Прѣтѣзѣра, каре, се шѣте къ чѣе скѣпѣ, н'ар фѣи врѣтѣи вѣкѣрѣѣе а да дрѣнтѣи лѣмъвѣи рѣтѣнѣи дн терѣиторѣилѣи Брашѣовълаи, фѣлѣкъ репортѣ ла прѣфѣктѣрѣи чѣиѣе шѣтеи къ чѣе рѣфѣраде шѣи адаѣсе, — дпсѣ прѣфѣктѣра фѣлѣкъ тотъ лъкрѣлѣи вѣнѣи, къчѣе еспѣлѣкъ D. прѣторѣ, къ шѣи дн емиѣсѣлѣи минѣист. дѣспрѣ лѣмъвѣи стѣи априѣтѣ, ка комънѣеа сѣ се трактезе ка шѣи перѣсѣпѣле, ад. комънѣелорѣи рѣтѣнѣи сѣ се скрѣи не вѣиторѣи рѣтѣнѣишѣе шѣи аша комънѣеле рѣтѣнѣи се афлъ акъм дн пѣче, — не каре пѣчѣи кътѣ de пѣцѣиѣи нъ ѡ афъ тѣрѣвѣратѣ, дѣкъ с'афъи дѣнъзѣ къ рѣнѣи къ пѣчѣре de дрѣнтѣлѣ чѣе ле комѣте, не каре шѣлѣи шѣи стѣорѣсѣрѣ. — ѡре н'афъ ешѣтѣи дѣн кѣвѣса ачѣста ѡкорпѣриле чѣеи вѣклѣне, дѣспрѣ Брѣнѣнѣи шѣи Зѣрнешѣтеи? Дѣкъ астѣфѣлѣи de ѡкорпѣитѣи ворѣи фѣи ажънсѣ прѣи телеграфѣи шѣи ла Вѣена, чѣиѣе ва фѣи, каре се дѣсѣкопѣре адеврѣлѣи лъкрѣлѣи? Ноѣи трѣвѣе сѣ ѡ фаѣетѣи ачѣста пѣтѣтѣндѣнеа, къчѣе дѣстѣлѣ амѣ лѣсатѣ, ка сѣшѣи дѣсе алѣи инѣтрѣѣеа дн прѣжѣсѣдѣцѣлѣи сѣртѣи пѣстрѣе, шѣи тотъ лѣсатѣи амѣи фѣостѣи шѣи de вѣне. Акъм пѣчѣи ѡ ѣѣтѣи дѣн дрѣнтѣлѣи егалѣи шѣи атъчѣи тотъ лѣмъва не ва сѣтѣма шѣи крѣде de дѣмнѣи de а фѣи сѣтѣмаѣи. — (Bezî Nr. Фѣѣиѣи 45—7).

ПѢБЛѢКАРЕА

гъвернѣмѣнтълаи ч. р. пентрѣ Арѣеалъ.

Прѣи каре сѣ адѣче ла пѣвлѣкъ кѣпошѣнѣцѣ есѣпѣнѣиѣала конѣсѣиѣне de а рескъмѣпѣра тѣбакълѣ, чѣе с'а кѣлѣватѣ пентрѣ комѣрѣцѣилѣи dѣн афѣрѣ.

Дѣнъ дпшѣртѣшѣиѣреа, чѣе се фаѣе дѣн парѣеа дѣналѣлѣи минѣистерѣи ч. р. de финанѣе дѣн 11. Дѣеѣмѣре 1860 Nr. 69,239/2001 пѣлъ акъм пѣмаѣи пѣцѣиѣи пѣгъѣѣтѣорѣи афъ дѣмълатѣ, не тѣмеѣилѣи орѣдѣнѣчънѣи дпшѣрѣтѣшѣи dѣн 27. Марѣиѣи а. к. (вѣл. имп. тѣн. XVII., 72. Фѣѣиѣа орѣдѣнѣчънѣилорѣ Nr. 17), пѣнѣтрѣ дпшѣсѣнѣиѣеа кѣлѣтѣвѣрѣи тѣбакълѣи, дѣнъи лѣиѣнѣе de а се пѣгъѣѣтѣорѣи къ тѣбакъ дн афѣрѣ, дн кътѣ ла ачѣи пѣжѣтѣтѣорѣи, карѣи афъ фѣлѣкъ дптрѣвѣзѣнѣѣаре de фавѣорѣсѣиѣеа конѣчѣсѣ прѣеа граѣиѣосѣ прѣи чѣтѣта орѣдѣнѣчънѣе дпшѣрѣтѣсѣкъ, шѣи пентрѣи анълѣ 1860 афъ кѣшѣтѣгатѣ днвоѣиѣеа de а кѣлѣтѣва тѣбакъ пентрѣи комѣрѣцѣилѣи dѣн афѣрѣ, вѣндѣреа прѣдѣпѣтелорѣ лорѣ с'а дпгрѣзнатѣ фѣртѣе, еар' не de алѣтѣ парѣе рѣѣиѣа ч. р. de тѣбакъ а фѣостѣи дн старѣе а пѣтрѣче дн дѣкѣзѣсѣлѣи ачѣстѣи анъ ѡ мѣлѣѣиѣе маѣи марѣе de фѣѣи de тѣбакъ, de кътѣ алѣтѣ датъ дн афѣрѣ.

Къ прѣвѣиѣре ла ачѣсте дппрѣѣиѣрѣрѣи, карѣи сѣнт фѣлѣсѣгѣре шѣи прѣапѣтѣкаверѣе шѣи пентрѣи ачѣи пѣжѣтѣтѣорѣи, карѣи афъ примѣиѣлѣи конѣчѣсѣиѣеа пентрѣи пѣжѣтѣтѣареа de тѣбакъ пѣмаѣи къ скѣпѣ de а'лѣи скѣте дн афѣрѣ, спрѣ а лѣи се тѣжѣлѣчѣи вѣпѣзѣареа прѣдѣпѣтелорѣ лорѣ ла рѣѣиѣа ч. р. de тѣбакъ, прѣи есѣпѣнѣиѣеа се конѣчѣде, ка дн анълѣ ачѣста, шѣи фѣртѣи пѣчѣи de дѣдѣчѣере пентрѣи вѣиторѣи, сѣ се примѣсѣкъ de кѣтръ рѣѣиѣа de тѣбакъ, не лѣнѣгъ прѣдѣзѣриле de рескъмѣпѣрѣаре, чѣе се афлъ дн фѣиѣнѣцѣ, шѣи фѣѣиѣе de тѣбакъ але зпѣорѣ астѣфѣлѣи de пѣжѣтѣтѣорѣи, не лѣнѣгъи ѣзѣиѣеа дѣспѣсѣчънѣилорѣи дѣнѣпарѣи de фѣлѣлѣи ачѣста, атъчѣеа, къндѣи ачѣиѣа ворѣи пѣтѣиѣиѣна априѣтѣи пентрѣи фавѣорѣсѣиѣеа ачѣста, шѣи дакъ ворѣи адѣче дптрѣгѣа лорѣи рекѣлтѣ, еар' нъ пѣмаѣи ѡ парѣе а ачѣлеѣа ла тѣмъзѣи дѣфѣнтѣ, спрѣ рескъмѣпѣрѣаре ла дпсѣтѣпѣтѣа стѣчѣиѣе de рескъмѣпѣрѣаре.

Ачѣстѣи фавѣорѣсѣиѣеа есѣпѣнѣиѣеа се адѣче къ ачѣи адаѣсѣи ла пѣвлѣкъ кѣпошѣнѣцѣ, къткъ ачѣи пѣжѣтѣтѣорѣи de тѣбакъ, карѣи ворѣи а фаѣе дптрѣвѣзѣнѣѣаре дѣспрѣ ачѣстѣи конѣчѣсѣиѣеа, афъ сѣшѣи ашѣтѣрпѣ ѡ астѣфѣлѣи de дѣкѣтѣрѣчънѣе а лорѣ, не кѣлеа антѣстѣиѣи комънѣале, пѣлъ ла сѣжѣрѣшѣтѣлѣи ачѣстѣи лѣнѣи, ла ѡфѣчѣиѣлѣи конѣчѣрпѣнѣте de рескъмѣпѣрѣареа тѣбакълѣи, спрѣ ачѣлѣи скѣпѣ, ка ачѣлѣора сѣи лѣи се фѣлѣкъ кѣиѣоскътѣ стѣчѣиѣеа de рескъмѣпѣрѣаре, ла каре арѣ сѣи зрѣмѣзѣи примѣиѣеа, прѣкѣшѣи шѣи зѣса, дн каре ва фѣи сѣи адѣкъ рекѣлта, къчѣи алѣфѣлѣи, ачѣиѣа ворѣи аѣеа а'шѣи дпшѣтѣа пѣмаѣи шѣиѣи стрѣкѣчѣѣеае зрѣмѣрѣи але рѣѣѣнтѣрѣи рекѣлтѣи de тѣбакъ, чѣе с'а адѣсѣи спрѣ а се рескъмѣпѣра. Сѣвѣиѣ, дн 16. Дѣеѣмѣре 1860.